

Герлянд Тетяна Миколаївна
доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник
завідувач лабораторії технологій професійного навчання
Інституту професійної освіти НАПН України

ПРОЄКТНА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

Розв'язання нагальних екологічних проблем довкілля та охорони здоров'я особистості потребує трансформації політичних, економічних, соціокультурних та освітніх пріоритетів. Гуманітарно-освітню стратегію розв'язання цих проблем вбачаємо в переосмисленні ролі й значущості вітчизняної системи професійної освіти щодо становлення та розвитку екологічної компетентності особистості майбутнього кваліфікованого робітника, яка спрямована на забезпечення паритету суспільства та природи, гармонії людини й навколишнього середовища [1, с. 4]. Це зумовлює необхідність пошуку ефективних методів активізації пізнавальної діяльності майбутніх кваліфікованих робітників у процесі професійної підготовки.

Зокрема, метод проєктів реалізує диференційований, індивідуально-творчий та активно-дієвий підходи у навчанні. Суть проєктної діяльності полягає у досягненні поставленої мети за допомогою особливих технологій з урахуванням певних тимчасових меж. Працюючи над проєктом, здобувачі освіти вчаться працювати в певному темпі.

Проєкт може мати дослідницький, пошуковий, творчий (креативний), прогностичний, аналітичний та ігровий характер. Автором проєкту, як спеціального навчального завдання, може бути як викладач, так і учень (якщо він висловлює свою пропозицію). Оскільки проєкт планується та реалізується здобувачем освіти самостійно або групою, цей метод забезпечує сприятливі умови для активізації їхньої відповідальності, формування партнерських стосунків між виконавцями проєкту та викладачем. Застосовуючи метод проєктів, викладач допомагає здобувачам освіти у виборі власної освітньої траєкторії шляхом: уточнення і формулювання мети, яку слід досягти;

переліку вмінь і навичок, якими оволодіє здобувач освіти під час виконання завдань; раціонального планування діяльності (навчальної, науково-дослідної); консультування з питань найбільш ефективних прийомів і методів самостійного вивчення й аналізу матеріалу [2, с. 137].

Основні вимоги щодо організації проектної діяльності із застосуванням екоорієнтованих педагогічних технологій полягають у наступному: наявність значущої у дослідному, творчому плані завдання, що потребує інтегрованого знання та дослідницького пошуку; практична, теоретична та пізнавальна значущість передбачуваних результатів роботи над проектом; використання різних видів та способів організації діяльності здобувачів освіти (індивідуальної, групової, у парах); визначення кінцевих цілей проекту; визначення базових знань, необхідних для роботи над проектом; розробка плану проекту (структурування змістовної частини проекту із зазначенням поетапно одержуваних результатів); застосування методів дослідження; матеріальність результатів (звіт, презентація).

Застосування проектного навчання сприяє досягненню розвиваючих та виховних цілей екологічної освіти, а саме: навчити здобувачів освіти самостійно вирішувати поставлені завдання; передбачати навчальні проблеми, які виникають на шляху досягнення мети проекту; сформувати вміння працювати з інформацією (вести пошук джерел, аналіз та обробку інформації); сформувати навички дослідницької роботи, передачі та презентації отриманих знань та досвіду.

Задля формування екологічної освіченості здобувачів освіти важливо систематизувати екологічні знання, які потрібні для ефективної діяльності в довкіллі, навчити, як застосовувати ці знання в екологічній діяльності, так і транслювати їх у суспільство [3, с. 40]. З цією метою важливим є їх залучення до проектно ігрової й творчої діяльності, спрямованих на вибір креативних ідей порятунку, охорони, розвитку та створення довкілля. Для цього потрібне формування для здобувачів освіти ігрового простору, де вони змогли б

розробляти й певним чином реалізовувати проєкти, спрямовані на охорону й розвиток довкілля, а також на створення елементів життєвого середовища.

Тобто, реалізація формування екологічного світогляду майбутніх кваліфікованих робітників за допомогою проєктної технології навчання передбачає інтегрований результат їхньої діяльності, який зорієнтований на заохочення до активного навчання, розвитку системного мислення, здатності до самоаналізу й аналізу явищ, здібностей до прогнозування подій дійсності, інтерактивної взаємодії та синтезу інформації та забезпечуватиме їхнє особистісне становлення й сталий розвиток.

Список використаної літератури

1. Герлянд Т. М., Кулалаєва Н. В., Пащенко Т. М., Романова Г. М., Романов Л. А. Веб-квест у професійному навчанні : методичні рекомендації; за заг. редакцією Т. М. Герлянд. Київ : ІПТО НАПН України, 2016. 141 с.

2. Логвінова Я. Інтерактивні технології формування екологічної компетентності студентів. *Research Bulletin. Series: Pedagogical Sciences*. 2018. № 168. С. 136–138.

3. Радкевич В. О. Екологічна складова професійної освіти в Україні. *Професійно технічна освіта*. 2016. № 4. С. 39–43